

hočejo kosček za kosčekom prodajati in potem plače zvikševati. Mi nočemo njihovega načela!

Ker je bil dr. Vončina naznanil govoru primerno resolucijo, so drugi bili te misli, naj društvo čaka s svojo resolucijo ter gleda, da bi s škofijstvom v enoglasji svoje želje razodelo.

Dr. Vončina je odstopil za zdaj od svojega predloga, ker je po nekoliko odpadel sam od sebe, ko je vlada s svojim prašanjem do škofov pokazala, da ne misli v tej reči enostransko delati.

Poslednjič je bil izvoljen odsek 5 udov, ki bode o tej reči prevdaril in vravnal, kar bode nadalje kazalo.

Profesor Marn je poslednjič precej obširno pojasnoval življenje Vodnikovo, začenshi o P. Marku Pohlinu, njegovem učeniku. Marsiktere smešnice za pust in sméh je vmés vpletal iz P. Markovih in Vodnikovih spisov in življenja, n. pr. o „žnidarjih in šribarjih,“ ki so se topli. Opravičeval je tudi Vodnika zastran marsikterih popévk, ki so bile med njegovimi rokopisi, pa njegove niso.

Pričujočih je bilo lepo število; terpelo je zborovanje od 1/26 čez osmo uro. — Dr. Čebašekov čversti govor prihodnjič.

Staro in novo paganstvo.

Naši nasprotniki nam „ultramontancem“ ugovarjajo, da mi vidimo le njih slabo stran, ne pa tudi njih dobre po pregovoru: Vsaka reč ima dve strani, dobro in slabo.

Pustimo tedaj vsaki reči tudi dobro stran, ako ravno moramo precej pristaviti, da po evangeliji le ena sama dobra stran ne pomaga, ker vse mora dobro biti. Tudi paganstvo, pravijo, ima svoje dobro in slabo. Nočemo toraj slabosti paganstva pretresovati, pogledimo rajši stan naj boljših, naj odličniših prejšnjih paganov, da jih priličimo sedanjim nič-kristjanom = paganom. Kakšna je bila vera paganov v Arabiji, Aziji, Egiptu, na Gerškem in v Rimu?

Molili so: lesene in kamnite podobe, drevesa, reke in hribe; koristne in škodljive živali; solnce, mesec in zvezde; odlične može: junake, kralje, cesarje; izmišljene bogove, kakor boga bliska, groma, treska, vetrov, morja itd. Gerdilo jih je, trgovstvo s sužnji, z ljudmi; žensko osebstvo je bilo ko živina v blato znižano. Spoznanja pravega, ljubeznivega Boga ni bilo. Tudi naj modrejši, ki so slabost paganstva spoznali, so enako drugim delali.

Kakšno je bilo njih življenje? Kakor povsod: „kakoršna vera, tako življenje.“ Tudi čednosti se pri njih sem ter tje nahajajo, toda tem čednostim ni bila vzrok prava ljubezen Božja. Modrost jih je za dobro navdihovala. Serčnost in pogum sta bila naj odličniši čednosti. V terpljenju, težavah se je marsikdo prav moško obnašal, pa ne iz ljubezni do višjega Bitja, ampak le zaradi družih, da so potem njegov pogum hvalili.

Tak nekako je bil stan starih paganov. Med kristjani pa je nastalo novo paganstvo. Sv. vero nekteri popusté in ljubijo kaj družega za svoje bogove. Kjer pa je moja ljubezen in serce, tam je moj bog. Kje imajo sedanjí nič-kristjanje = pagani svoje bogove? Dostikrat v omarah. Prav in potrebno je se po stanu primerno oblačiti. Kdor pa ima svoje misli vedno le v omari pri obleki, kdor zmiraj svojo in obleko družih ogleduje je nov pagan in tako paganstvo dela hiši premnogo stroškov. Ta bog, v kterega so nekteri zelo zatelebani, je vže marsiktero družino popolno na beraško palico pripravil, kakor vsaki, hoče tudi ta bog svojo daritev. — Še nevarniše je, ko ima kdo malika v koži in mesu družih. Ali ni tudi že celo v pregovoru n. pr.: „der, die Angebetete“? ... „Gospoda svojega Boga samega moli,“ — to je zapoved. — Drugi imajo boga v svojih možganih. Marsikdo je v napuhu, v ošabnosti tako dozorel, da sa-

mega sebe moli in po božje časti; enako hoče, da bi drugi njegovo modrost molili. Tudi ta je pagan. En sam stavek iz svetega evangelija obsega več modrosti in sadú za človeško življenje, kakor modrost vesoljnega sveta. Keršanska modrost pa je ponižna. — Mnogi imajo svojega boga v penezniku. Po pošteni poti si potrebno pridobiti je človeku dolžnost. Kdor pa kupe na kupe grabi, ali po nepošteni poti svoje imetje in premoženje množi (n. pr. nova Italija z ropom cerkvenega posestva), kdor druge ob lastnino pripravlja in vedno le o denarji sanja, kdor zavolj samega denarja po visokih službah hlapa, je pagan. Tacih paganov je sedanji čas brez števila; priča temu so povsod polne ječe, pa skoraj povsod prazne blagajnice. — Premnogi imajo svojega boga celo v trebuhu. Jesti in piti moramo, da si življenje ohranimo; kdor pa le živi za pijačo in jéd, je služabnik trebuha, njegov bog je trebuh, ta človek je pagan. Paganov te baže je po mestih, tergih in vaséh več ko dovolj. Dokaz temu je tudi silno vpitje, rogoviljenje o ponočnem času, sosebnost na večere o nedeljah in praznikih. Imajo pa mnogi svojega boga tudi v mesenosti in požljivosti. Ta malik je eden naj nevarniših izmed vsih, in veliko — tudi učenih — jih zaradi njega celo od vere odpade. Mislite, da bi novi nejeverniki, liberaluhi in drugi, Kristusovo Cerkev tako divje sovražili, ko bi ona čistosti ne velevala? O ne; to jim je pezdí v očesu. Marsikdo streže v mladosti požljivosti, v srednjih letih drugim strastim, in v starosti skoposti in termi; taki svojega malika spreminja, njegov bog je ravno greh. Na taki način je sedanji čas mnogo paganov in sicer prav zanikarnih. V sredi keršanstva živimo med pagani. Novi paganski tempeljni so tiskarnice, bralnice, gostilnice in kavane s slabimi časniki; njih bog je laž in obrekovanje sv. Cerkve. Naši prededje so postali iz paganov kristjanje, sedanji čas postajajo iz kristjanov pagani. — K naj nevrednišim novim paganom, se po pravici štejejo tisti tako imenovani „narodnjaki“, kterim sv. vera ni nič, narodnost pa vse, in ki bi radi vero v nič djali, da bi narodnost povzdignili. Le opazujte, kako sv. Cerkev, duhovstvo, duhovske naprave potuhnjeno pritisnejo, kjer le morejo, da bi jih ob veljavo pripravili, da bi n. pr. mladenče od bogoslovja in duhovskega stanú odvracevali itd. Njih naj slajši boginje so mesene pesmice in povedke, s kakoršnimi mladino kvarijo in menijo s tim malikovavstvom narodu in narodnosti streči! — Odveč bi bilo govoriti o liberalnih in vstavoverskih malikovavcih, ki Cerkev čisto poteptajo in neki zistemi pod noge dati hočejo, ktera zistema je pa ravno tako minljiva, kakor vse človeške osnove na svetu, in oni, ki danes to ali uno vstavo za boga časté, jo jutri sami že spremené. — Med šestimi resnicami je prva: „Da je en sam Bog“, — in precej druga: Da je Bog pravičen Sodnik, kteri dobre plačuje, in vekomaj kaznuje, kteri molijo druge bogove razun Njega samega. Sitar.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Mlada družba za vedno češenje sv. Reš. Telesa v Terstu je dala na svitlo prav koristen poduk o tem prekoristnem češenju, ki nam je došlo iz prijazne roke. Obsega zgodovinske čertice o tej pobožnosti, pravila družbine, vabilo k pristopu, in poznanje obilnih odpustkov in duhovnih dobrót, kterih se udje vdeležujejo. V zgodovinskem oddelku pohvalno omenja Ljubljano, ki je l. 1871 štela 19.000 udov. — Ni dvomiti, da pride ta lepi poduk tudi za Slovence na svitlo.

Predzadnji četrtek, 1. sveč., je imela družba prvo duhovno opravilo v Uršulinski cerkvi, pri kterem so mil.